

ממעין השירצה

במשנת רבוה"ק מאיז'בצא וראדזין זלה"ה

העלון נתנדב לע"ר רבותינו הקדושים
ולזכות יהושע בן חוה לאה ומשפחתו

פרשת
נצבים

עלון
מס' 105

סוד ישרים (ר"ה אית'ל')

מתוך השיעור בספרי רבותינו זי"ע
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

"אין מלך בלא עם" הוא חידוש בריאה לתפיסת הנבראים אבל הקב"ה הוא מלך גם בטרם כל יציר נברא, ובהכרת זה המלוכה בזה ממליכים אותו עלינו שפיר מלכות אמת.

בגמ' (ר"ה ט"ז.) אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם וכו'. הענין הוא כדכתיב (משלי ט"ז ד') כל פעל ה' למענהו, היינו שכל כוונת השי"ת מבריאת עולם הוא כדי שיקבלו עול מלכותו ית', ובאמת נקרא השי"ת מלך קודם בריאת עולם ג"כ, כמאמר (פיוט לשחרית) 'אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא', ובריאת עולם לא פעל כלל אצלו ית' שום שינוי ח"ו, כמו שכתוב (תפלת שחרית) 'אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם'. אכן איתא בזוה"ק (פנחס רנ"ז.) 'קודם דברא עלמא אתקרי הוא בכל אינון דרגין, על שם בריין דעתידין להבראות, דאי לאו בריין דעלמא, אמאי אתקרי רחום דיין, אלא על שם בריין דעתידין להבראות וכו'. וא"כ כיון שקודם דברא עלמא, היו כל אינון דרגין על שם בריין דעתידין להבראות, ולאחר בריאת עולם הם אלו הדרגין בפועל, ואין אמרינן 'אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם', הלא יש שינוי שמקודם לא היה בפועל רק בכח, ואחר דברא עלמא יצאו לפועל.

אך באמת מצד השי"ת אין שום חילוק בין כח לפועל, ואין שום שינוי ושום נפקא מינה מקודם הבריאה לאחר הבריאה, וכל החילוק והנ"מ בין כח לפועל, הוא רק מצד הבריאה, שהעמיד השי"ת שכל ותפיסה כזה בהבריאה, שיהיה נראה בדעתם שיש חילוק בין כח לפועל, אבל מצד השי"ת אין באמת שום חילוק, וזאת התפיסה שיש בהשכל של זה העולם שיש חילוק, הוא נמי רק שכל נברא.

וכן העמיד השי"ת תפיסה בעוה"ז שאין מלך בלא עם, אבל באמת הוא זאת התפיסה בעצמה נמי רק שכל נברא, כי באמת הוא השי"ת מלך בלא עם, רק שבאותה המלוכה שהוא בלא עם, לא הציב השי"ת שום תפיסה להבריאה, כי כל התפיסה שנתן השי"ת להבריאה במלכותו ית', הוא רק כדי שהבריאה יקבלו עליהם עול מלכותו ית' ובזה יהיה נקרא השי"ת עליהם מלך, וכיון שהעמיד השי"ת ברצונו הפשוט תפיסה כזו בעוה"ז שאין מלך בלא עם, והאציל רצון כזה שיהיה נקרא מלך דוקא ע"י שיהיו ממליכים אותו בדעת ובבחירה, מחיוב הבריאה למלאות רצונו ית' ולקבל עול מלכותו ברצון ובדעת.

אמנם ישראל מקבלים עליהם ביותר עול מלכותו ית', ומוסרים זאת התפיסה ג"כ להשי"ת, וממליכים את השי"ת על זאת התפיסה ג"כ, כמו שהוא באמת שהשי"ת הוא מלך אף בלא עם ג"כ.

וזהו אמרו לפני מלכיות, היינו שתקבלו עליכם עול מלכותו ית' כמו שהוא באמת, שהוא ית' מלך אף בלא עם, כדי שתמליכוני עליכם, היינו כדי שתתכללו בזאת המלכות שהוא גם בלא עם, ועי"ז תשיגו הכרה אמיתית במלכותו ית', איך שהשי"ת הוא באמת מלך בלא עם ג"כ:

שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א

יציר נברא', ובריאת עולם לא פעל כלל אצלו ית' שום שינוי ח"ו, כמו שכתוב (תפלת שחרית) 'אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם': גם בטרם כל יציר נברא לפני בריאת העולם והאדם היה מלכות השי"ת שלמה ומושלמת, והיינו שאצל השי"ת הנה גם כסא מלכותו (שמצויר אצלנו שהוא ענין שמצטרך לברואים נפרדים שהיה זה גדר המלכות שאין מלך בלא עם) גם זה לא נשתנה מלפני בריאה

הקב"ה נקרא מלך גם קודם בריאת העולם | בגמ' (ר"ה ט"ז.) אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם וכו'.

הענין הוא כדכתיב (משלי ט"ז ד') כל פעל ה' למענהו, היינו שכל כוונת השי"ת מבריאת עולם הוא כדי שיקבלו עול מלכותו ית', ובאמת נקרא השי"ת מלך קודם בריאת עולם ג"כ, כמאמר (פיוט לשחרית) 'אדון עולם אשר מלך בטרם כל

ללאחריו, כי היה מלך בלא שום חסרון מאז ומעולם גם בלא ברואיו ממליכיו, וזה אכן אינו מובן, שנראה דבר שאי אפשר. ואמנם זה ניתן להבין שכל ענין ומושג של מלכות ועם הוא ענין מחודש שנברא ונוצר ברצונו יחד עם כל היצירה, ולפני התחדש מושג החדש של מלוכה ועם לא היה שום חסרון בזה שלא היה מולך על העם, ולהיפך שמושג מלוכה הוא חידוש של חסרון וחלל פנוי לתת מקום פעולה וערך לברואים זולתו. אבל כאן מחדש ומדגיש יותר ויותר שגם מלך היה בטרם כל, וזהו דבר בלתי נתפס כלל, כי אם נאמר שיש מלך בלא עם הרי אין מקום ומבוא וענין ח"ו לכל עבודת ישראל להמליכו וליחדו, וזה אין לומר שכל עבודתם והמלכתם את ה' אינם רק לטובתם לשלימות נפשיותם ואין זה נוגע אליו כלל (כדעת הפילוסופים וכו') כי הרי הכתוב צווח: "כל פועל ה' למענהו", וכן כתוב (ישעיה מ"ג) "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" ורבות כהנה, מה שמוכיח שהעבודה וההכרה צורך גבוה ונוגע כביכול אליו ובו ית'.

לכאורה יש שינוי במלכותו בין קודם הבריאה ללאחר הבריאה

אכן איתא בזוה"ק (פנחס רנ"ז), 'קודם דברא עלמא אתקרי הוא בכל אינון דרגין, על שם בריין דעתידין להבראות, דאי לאו בריין דעלמא, אמאי אתקרי רחום דיין, אלא על שם בריין דעתידין להבראות וכו'. וא"כ **כיון שקודם דברא עלמא, היו כל אינון דרגין על שם בריין דעתידין להבראות, ולאחר בריאת עולם הם אלו הדרגין בפועל, ואין אמרינן 'אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם', הלא יש שינוי שמקודם לא היה בפועל רק בכח, ואחר דברא עלמא יצאו לפועל:** בלשון הזוהר מובן שאף שאכן גם קודם הבריאה היה נקרא כביכול בכל הכינויים השייכים והמתייחסים אל הנבראים כמו רחום דיין וכיוצ"ב, שאין מציאותם וגדרם רק אחר שנברא העולם ליושבי בה, אבל מ"מ היה נקרא גם קודם לבריאתם בכינויים אלו מצד מה שהיה לו כביכול כח ואפשרות ויכולת לברוא העולם ולהיות מלך דיין ורחום וכו', ולזה גם מקודם היות הבריאה בפועל היה כבר מלך ודיין בכח אף שלא היה בפועל ולמעשה. וכוונת דברי הזוהר בזה הוא ליישב שאין הבריאה שום תופסת בו ית' ח"ו מה שלא היה לפני כן שאם תאמר כן הרי בהכרח שהיה בעל חסרון לפני כן, ושהוא נצרך לבריותיו, מה שאי אפשר כלל לומר כן בו ית' שיחדו שלם מכל צד וכו' וכו'. אבל גם אחר דברי הזוה"ק עוד לא נתבררו הדברים כלל, כי הרי חילוק זה של מלוכה בכח למלוכה בפועל גם זהו עודנו שינוי גדול בין מלוכה כזה לכזה וא"כ הרי

נתחדש ונשתנה מלכותו בין קודם שנברא העולם ללאחר מכן, [אגב, כפה"נ גוף הביאור בלשון התפילה "אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם" הוא מהה"ק מוהרש"ז נ"ע בכל ספריו, והוא מדיוק הלשון "אתה הוא" עד שלא נברא "אתה הוא" משנברא שהכוונה הוא שההוא זה שהיה לפני העולם הוא הזה שלאחר מכן משנברא העולם והיינו בלא שום השתנות תוספת או גרעון, להורות שהעולם והחלל פנוי והמציאותיות המיוחדות לא פעלו בו שום שינוי ביחדו ובאחדותו באשר שאכן עפ"י האמת מצדו אין שום תפיסת מקום וכח לכל הנבראים והיצורים ועודם כלולים בו וכו' וכו'. אלא שהנידונים שונים, שבספרי חב"ד מתעסקים בבירור וליבון אחדות ויחוד ה' בחלק של עולם ומקום (דהיינו על הקושי של עצם קיום מציאות העולם וכל היצור והחי ולא דווקא מצד כח עצמי שיש בהם) ובספרי רבוה"ק (ובכל ספרי גדולי פולין) עיקר בירור היחוד הוא בבחי' נפש ורוח ממללא (דהיינו בכח ההכרה וההנהגה שנמצא אצל האדם עד שיש לו אפשרות ויכולת פעולה והנהגה כרצונו בכח בחירתו)].

כל הגבולים והכללים הם נבראים ונוצרים והם בתחום גבול של שכל הנבראים, אבל אינם כלל אצל השי"ת, וגם תרתי דסתרי לא שייך אצלו ית'

אך באמת מצד השי"ת אין שום חילוק בין כח לפועל, ואין שום שינוי ושום נפקא מינה מקודם הבריאה לאחר הבריאה, וכל החילוק והנ"מ בין כח לפועל, הוא רק מצד הבריאה, שהעמיד השי"ת שכל ותפיסה כזה בהבריאה, שיהיה נראה בדעתם שיש חילוק בין כח לפועל, אבל מצד השי"ת אין באמת שום חילוק, וזאת התפיסה שיש בהשכל של זה העולם שיש חילוק, הוא נמי רק שכל נברא.

וכן העמיד השי"ת תפיסה בעוה"ז שאין מלך בלא עם, אבל באמת הוא זאת התפיסה בעצמה נמי רק שכל נברא, כי באמת הוא השי"ת מלך בלא עם, רק שבאותה המלוכה שהוא בלא עם, לא הציב השי"ת שום תפיסה להבריאה, כי כל התפיסה שנתן השי"ת להבריאה במלכותו ית', הוא רק כדי שהבריאה יקבלו עליהם עול מלכותו ית' ובזה יהיה נקרא השי"ת עליהם מלך, וכיון שהעמיד השי"ת ברצונו הפשוט תפיסה כזו בעוה"ז שאין מלך בלא עם, והאציל רצון כזה שיהיה נקרא מלך דוקא ע"י שיהיו ממליכים אותו בדעת ובבחירה, מחיוב הבריאה למלאות רצונו ית' ולקבל עול מלכותו ברצון ובדעת: הדברים הם מכבשונו של עולם עמוקים ורחבים מני ים, ומבוארים באריכות גדולה בפתיחה לספר בית יעקב בראשית ע"י רבינו בעל הסוד ישרים. וקוטב הדברים הוא, שכל הגבולים והסדרים והצורות כל מה שנראה לשכל האדם שהם מוכרחים עפ"י

דעתו האמיתית, הם עפ"י האמת רק בריאה מאת ה' מרצונו כחלק ממה שברא יש מאין את העולם והאדם עם כללים וסדרים מסוימים וכמו כן ברא את האדם במערכת תפיסה ודעת מסוימת איך שהוא הנברא יבין ויקלוט את כל הדברים לפי ראייתו ותפיסת דעתו זו, ואמנם כל ההבנות והציורים והכללים הנראים לנו כמוכרחים וכן כל הנתפס לנו בדעתנו הם הכל רק אמת מוגבלת דהיינו דעת נברא מחודש כרצונו ית', ואמנם רצונו ית' בתפיסת דעתנו שיצר הוא כדי שאנו נשכיל ונבין את כל המציאויות הכללים והפרטים בהבנה ותפיסה הלזו משלנו כדי שנתנהג ונפעול עפ"י תפיסה זו, אבל באמת של השי"ת אין כל ההבנות וההכרחיות האלו נמצאים וקיימים כלל וכלל והם אך כללים מחודשים בתפיסת דעתם של הנבראים, וד"ז כולל את הכל ממש עד שאין שום דבר שיהיה כלל וסדר מוכרח אצלו ית' ח"ו עד מה שגם שני הפכים בנושא אחד אין זה נמנע כלל וכלל אצל הבורא. והכלל והעיקר שאצלו ית' אין שום גבול וסדר והכרח גם בהנהגת עולמנו זה ובכל מערכת הבריאה והנבראים כהיום הזה, וגם העבר והעתיד הטוב והרע הכל הם בידו כגרזן ביד החוצב לסדר אותם בכל רגע כרצונו והוא יכול לשנות את העבר או לברר שהרע הוא טוב וכל כיוצ"ב, מה שאין דעת האדם יכול לתפוס כי אינם במערכת כלליו ובתחום תפיסתו שהציב השי"ת, כי לא מחשבותיו מחשבותינו כלל וכלל.

וכמו כן גם ענין המלוכה מה שבדעת ותפיסת האדם הוא מוכרח שיש חילוק בין מלוכה בלא עם ומלוכה עם ושאין מלך בלא עם עד שביחס לתפיסתו זו הנה שמלוכתו בטרם כל היא בגדר מלוכה ככח ולא בפועל, כל זה הוא אך בהשגה שלאחר הבריאה לפי איך שהציב השי"ת את תפיסת דעתו, אבל אצל השי"ת אין כל הכרח לסדרים וכללים (הנראים כמוכרחים) הללו.

ואמנם בסדר הנבראים איך שהציבם הוא שאין מלך בלא עם כדי שיהא מקום אצלם לעבודתם ולהשלים כבוד שמים, ואכן כן הוא עפ"י האמת של הבריאה שברא בסדר מוצב כרצונו שאין מלך בלא עם ושנצרך לכבודו ולמלכותו המלכת הנבראים אותו, ובהיקף של הנבראים (דהיינו בתחום של הנבראים המחודשים) אכן כבוד שמים חסר בעולמו ואך ע"י הנבראים בדעת ובבחירה משתלם ונגמר הכבוד שמים ע"י שהם ממליכים אותו בהכרתם משלהם שיקרא עליהם מלך שזהו גדר המלך (בשונה ממושל) שממליכים בני אדם אותו עליהם בדעת וברצון דייקא.

וז"ל התפארת יוסף (במאמר ר"ה): **וזה שאמרו כאן אמרו לפני מלכיות בר"ה שתיכף בר"ה הרומז על**

ראשית המחשבה. שם תיכף הציב השי"ת שכביכול כבוד שמים אינו בשלימות בלתי עבודת ישראל והאדם צריך להמליך עליו את השי"ת. ובאמת מצד השי"ת אינו צריך כלל לעבודת והמלכה של ישראל כמו שאנו אומרים 'אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא' והיינו שמצידו הוא בשלימות ג"כ בלתי עבודת ישראל ואף שאי' (בפרקי דר"א) אין מלך אלא א"כ שהעם ממליכין אותו, אבל זה הוא רק שכל נברא שהשי"ת נתן לנו שכל כזה שאנו מבינים שאין מלך בלא עם. אבל מצד השי"ת הוא מלך בטרם כל יציר נברא, וכדאי' בזה"ק (פנחס רנז) קודם דברא עלמא קוב"ה אתקרי רחום וחנן על שם בריין דעתידין למברא, ואף שמקודם היה רק בכח ועכשיו הוא בפועל. אבל זה החילוק בין מה שבכח לבין מה שבפועל זה הוא ג"כ מצידו מחמת שאנו נתונים תחת המקום והזמן. לזה יש חילוק בין מה שבכח ובין מה שבפועל. אבל מצד השי"ת אין שום חילוק. נמצא שמצד השי"ת הי' בשלימות הכבוד שמים גם בלי עבודת ישראל. רק מחמת שהשי"ת חפץ להיטב לבריותיו הציב רצון כזה בזה העולם שכביכול אינו בשלימות רק ע"י עבודה והמלכה של ישראל. ורצונו של מלך מלכי המלכים זה כבודו. שדוקא ע"י עבודה והמלכה של ישראל נשלם הכבוד שמים. ומחמת שהשי"ת הציב רצון כזה, ואצל השי"ת אין שום דבר שיהי' לפי שעה ושיהי' דבר אגב. רק הרצון הזה יש לו קיום ועיקר בכל העולמות. שכל קיום העולמות הוא מן הרצון הזה שחפץ בעבודת ישראל. וזה אמרו לפני מלכיות בר"ה. שתיכף בריאת המחשבה שם תיכף הציב השי"ת שחפץ בהמלכה של ישראל. וזה כדי שתמליכוני עליכם מחמת שהשי"ת חפץ בהמלכה של ישראל אז מחויב האדם להמליך עליו את השי"ת בכל פרט ופרט וכו' עכ"ל"ק.

אבל אמנם המלכה שהיא אך בתפיסת דעת נמוכה כזו (של החלל פנוי) היא המלכה של דעת תחתון הרוצה את הבריאה כמוכרחת, עד שנראה לדעת זו שהקב"ה מוכרח להשלמת מלכותו לזולתו ונזקק אל האדם שהוא יתן וימליך אותו בבחירתו דהיינו מכח האדם משלו באשר שהאדם הוא מוסר את ההנהגה והמלוכה להשי"ת משלו ומכוחו, ונמצא שבהעלם יש כאן הבחנה דקה שהמלוכה הוא של האדם הממליך שהוא המנהיג והוא בעל המלוכה והוא ברצונו וכח בחירתו ממליך את מי שברצונו, וחלילה לא זהו הכרת מלוכת השי"ת שישראל ממליכים אותו עליהם ביום המלוכה כאשר יבאר.

בנ"י מוסרים ומריקים גם את ההמלכה להקב"ה, ומכירים שגם זהו רק בתפיסת דעתם הנברא, ושהקב"ה הוא מלך גם בלא עם, והוא ההמלכה השלימה

ואלה יעמדו על הברכה להפצת אור תורת רבוה"ק זיע"א

לרפואת הרב לוי מרדכי בן פייגה דבורה
לרפ"ש בתוך שאר חולי ישראל.
נתנדב ע"י משפחתו.

החפץ בעילום שמו
זכות רבינו בעל המי השלוח זיע"א תגן עליו להיוושע
בכל טוב סלה

נתנדב להצלחת הבה"ח אהרן קרמר נ"י
נתנדב ע"י משפחתו.

לע"ז הרה"ח ר' יצחק מנדל ב"ר ישעיה שנוור ז"ל
נלב"ע י"ד תמוז תשפ"א
הונצח ע"י משפחתו שיחי'

אמנם ישראל מקבלים עליהם ביותר עול מלכותו ית', ומוסרים זאת התפיסה ג"כ להשי"ת, וממליכים את השי"ת על זאת התפיסה ג"כ, כמו שהוא באמת שהשי"ת הוא מלך אף בלא עם ג"כ.

וזהו אמרו לפני מלכיות, היינו שתקבלו עליכם עול מלכותו ית' כמו שהוא באמת, שהוא ית' מלך אף בלא עם, כדי שתמליכוני עליכם, היינו כדי שתתכללו בזאת המלכות שהוא גם בלא עם, ועי"ז תשיגו הכרה אמיתית במלכותו ית', איך שהשי"ת הוא באמת מלך בלא עם ג"כ: ההמלכה הנדרשת הוא הכרת המלוכה של השי"ת כמו שהוא באמת מצדו ית' שהוא מלך גם בלא עם שאינו נצרך לנבראים שהוא שלם בתכלית ואינו חסר כלל, והכרה זו היא ההמלכה השלימה הנצרכת מבני ישראל ביום ר"ה, שהם יכירו וידעו שהוא בורא ויוצר וכולל הכל עד שגם כח הממלכה ותפיסת דעת ההמלכה גם זהו מבריאתו ית' מכוחו ומרצונו הוא, ובזה נותן שפיר כל המלוכה אל המלך ובהכרה זו שהוא מלך בלא עם ואין להם גם כח וצורך להמלכה כי מלכותו קיימת מאז ומעולם גם בטרם כל יציר נברא, בזה הם ממליכים אותו מלכות של אמת מלכותא שלים שהוא הכל ואין בו שום חסרון וצורך השלמה מזולתו (שאם לא כן הרי אינו מלך שלם עפ"י אמת ומלכותו קטיעא ח"ו) והיא ההכרה הבהירה במלכותו יתברך שמלכותו בכל משלה מכוחו וגם על מערכת המלוכה והממליכים בכל רמה ידו ויוצר הכל הוא גם החלל פנוי גם בעלי הבחירה וגם ערך המלכת העם את המלך עד גם כל הכרתם וחיותם וכח בחירתם הכל משלו ית' ואין שום דבר יוצא חוץ ונפרד ממנו, כי מלכותו שלמה בכל והוא הוא עד שלא נברא העולם הוא משנברא העולם, כי המלכות שלך הוא.

וז"ל הספר עוד (באות ל"ב): אמרו לפני מלכיות בר"ה כדי שתמליכוני עליכם וכו'. היינו, כי מלכיות הוא כמאמרם ז"ל (פרקי דר"א פי"א) אין מלך אלא אם כן ממליכין אותו, היינו שנראה בתפיסת האדם שהבחירה חפשית בידו להמליך עליו את השי"ת, אכן כאשר משיג האדם הכרה אמיתית באורו ית', מכיר היטב שזה שממליך את השי"ת בבחירתו הוא ג"כ מהשי"ת, כמו שנאמר (תהלים כב כט) כי לה' המלוכה. וזהו 'אמרו לפני בר"ה מלכיות כדי שתמליכוני עליכם' היינו, שגם הבחירה שיש לאדם בתפיסתו להמליך עליו את השי"ת, ימסור ג"כ להשי"ת, ויחזיר אח"כ השי"ת לו.

השיעור השבועי

מאת ב"ק ארמו"ר שליט"א

בספרי רבותינו הקדושים מאיז' בעא וראדזין זיע"א

מתקיים מדי שבוע ביום רביעי בשעה 23:00 בלילה
בבית המדרש דרוהביטש (בגדרי"ג) רחוב מלאכי 9 בעיה"ק ירושלים

בשורה טובה לדורשי ה' וטובו

בעזרה"ת בשעה טובה שיעור חדש בספרי רבוה"ק זיע"א

ע"י ב"ק ארמו"ר שליט"א,

בבית החסידים 'סטוטשין' ברחוב גבעת משה 5,
ביום שני בערב בשעה 21:00

דורשי ה' החפצים לזכות את הרבים באור תורה ולישול חלק בהוצאת הגליון, (ליכות, לרפואה, לישועה, או לעילוי נשמה) נא לפנות למערכת במספר 058-3256436 או ע"י כתובת מייל ri0583256436@gmail.com ושכרו הרבה מאד על פי פעלו. כמו כן כל מי שיש הערות בעניני הגליון ולכל עניני הגליון ולקבל את העלון במייל יש לפנות בכתובת הנ"ל

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת

י"ל ע"י עמותת מורשת בית איז' בעא ראדזין ע"ר